

Na temelju članka 4. stavka 1. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 143/21) i članka 24. Statuta Općine Barban („Službene novine Općine Barban“ broj 22/13, 12/18, 60/21 i 4/22), Općinsko vijeće Općine Barban na sjednici održanoj dana 27. lipnja 2022. godine, donosi

KODEKS PONAŠANJA NOSITELJA POLITIČKIH DUŽNOSTI U OPĆINI BARBAN

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Kodeksom ponašanja (dalje u tekstu: Kodeks) uređuje sprječavanje sukoba interesa između privatnog i javnog interesa u obnašanju dužnosti članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela Općinskog vijeća, način praćenja primjene Kodeksa, tijela koja odlučuju o povredama Kodeksa te druga pitanja od značaja za sprječavanje sukoba interesa.

Članak 2.

Svrha Kodeksa je jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju dužnosti članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela Općinskog vijeća, promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje se zasnivaju na temeljnim društvenim vrijednostima i široko prihvaćenim dobrim običajima te jačanje povjerenja građana u nositelje vlasti na lokalnoj razini.

Cilj je Kodeksa uspostava primjerene razine odgovornog ponašanja, korektnog odnosa i kulture dijaloga u obnašanju javne dužnosti, s naglaskom na savjesnost, časnost, poštenje, nepristranost, objektivnost i odgovornost u obavljanju dužnosti članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela Općinskog vijeća.

Članak 3.

Odredbe ovog Kodeksa ponašanja članova Općinskog vijeća Općine Barban i članova radnih tijela Općinskog vijeća Općine Barban odnose se i na Općinskog načelnika (u daljnjem tekstu: nositelji političkih dužnosti).

Članak 4.

U ovome Kodeksu pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *diskriminacija* je svako postupanje kojim se neka osoba, izravno ili neizravno, stavlja ili bi mogla biti stavljena u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji, na temelju rase, nacionalnoga ili socijalnog podrijetla, spola, spolnog opredjeljenja, dobi, jezika, vjere, političkoga ili drugog opredjeljenja, bračnog stanja, obiteljskih obveza, imovnog stanja, rođenja, društvenog položaja, članstva ili nečlanstva u političkoj stranci ili sindikatu, tjelesnih ili društvenih poteškoća, kao i na temelju privatnih odnosa sa službenikom, namještenikom ili dužnosnikom Općine Barban;

2. *povezane osobe* su bračni ili izvanbračni drug nositelja političke dužnosti, životni partner i neformalni životni partner, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre, posvojitelj i posvojenik te ostale osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanim s nositeljem političke dužnosti;

3. *poslovni odnos* odnosi se na ugovore o javnoj nabavi, kupoprodaji, pravo služnosti, zakup, najam, koncesije i koncesijska odobrenja, potpore za zapošljavanje i poticanje gospodarstva, stipendije učenicima i studentima, sufinanciranje prava iz programa javnih potreba i druge potpore koje se isplaćuju iz proračuna Općine Barban;

4. *potencijalni sukob interesa* je situacija kada privatni interes nositelja političkih dužnosti može utjecati na nepristranost nositelja političke dužnosti u obavljanju njegove dužnosti;

5. *stvarni sukob interesa* je situacija kada je privatni interes nositelja političkih dužnosti utjecao ili se osnovano može smatrati da je utjecao na nepristranost nositelja političke dužnosti u obavljanju njegove dužnosti;

6. *uznemiravanje* je svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koja ima za cilj ili koja stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa obavljanje poslova, kao i svaki čin, verbalni, neverbalni ili tjelesni te stvaranje ili pridonošenje stvaranju neugodnih ili neprijateljskih radnih ili drugih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju ili ponižavaju, kao i pritisak na osobu koja je odbila uznemiravanje ili spolno uznemiravanje ili ga je prijavila, uključujući spolno uznemiravanje.

Izrazi koji se koriste u ovom Etičkom kodeksu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. TEMELJNA NAČELA DJELOVANJA

Članak 5.

Nositelji političkih dužnosti moraju se u obavljanju javnih dužnosti pridržavati sljedećih temeljnih načela:

1. zakonitosti i zaštite javnog interesa,
2. odanosti lokalnoj zajednici te dužnosti očuvanja i razvijanja povjerenja građana u nositelje političkih dužnosti i institucije općinske vlasti u kojima djeluju,
3. poštovanja integriteta i dostojanstva osobe, zabrane diskriminacije i povlašćivanja te zabrane uznemiravanja,
4. čestitosti i poštenja te izuzetosti iz situacije u kojoj postoji mogućnost sukoba interesa,
5. zabrane zlouporabe ovlasti, zabrane korištenja dužnosti za osobni probitak ili probitak povezane osobe, zabrane korištenja autoriteta dužnosti u obavljanju privatnih poslova, zabrane traženja ili primanja darova radi povoljnog rješavanja pojedine stvari te zabrane davanja obećanja izvan propisanih ovlasti,
6. konstruktivnog pridonošenja rješavanju javnih pitanja,
7. javnosti rada i dostupnosti građanima,
8. poštovanja posebne javne uloge koju mediji imaju u demokratskom društvu te aktivne i ne diskriminirajuće suradnje s medijima koji prate rad tijela općinske vlasti,

9. zabrane svjesnog iznošenja neistina,
10. iznošenja službenih stavova u skladu s ovlastima,
11. pridržavanja pravila rada tijela u koje su izabrani, odnosno imenovani,
12. aktivnog sudjelovanja u radu tijela u koje su izabrani, odnosno imenovani,
13. razvijanja vlastite upućenosti o odlukama u čijem donošenju sudjeluju, korištenjem relevantnih izvora informacija, trajnim usavršavanjem i na druge načine,
14. prihvaćanja dobrih običaja parlamentarizma te primjerenog komuniciranja, uključujući zabranu uvredljivog govora,
15. odnosa prema službenicima i namještenicima upravnih tijela Općine Barban koji se temelji na propisanim pravima, obvezama i odgovornostima obiju strana, isključujući pritom svaki oblik političkog pritiska na upravu koji se u demokratskim društvima smatra neprihvatljivim (primjerice, davanje naloga za protupropisno postupanje, najava smjena slijedom promjene vlasti i slično),
16. redovitog puta komuniciranja sa službenicima i namještenicima, što uključuje pribavljanje službenih informacija ili obavljanje službenih poslova, putem njihovih pretpostavljenih,
17. osobne odgovornosti za svoje postupke.

Članak 6.

Od nositelja političkih dužnosti se očekuje poštovanje pravnih propisa i procedura koji se tiču njihovih obveza kao nositelja političkih dužnosti.

Od nositelja političkih dužnosti se očekuje da odgovorno i savjesno ispunjavaju obveze koje proizlaze iz političke dužnosti koju obavljaju.

Članak 7.

Građani imaju pravo biti upoznati s ponašanjem nositelja političkih dužnosti koje je u vezi s obnašanjem javne dužnosti.

III. ZABRANJENA DJELOVANJA NOSITELJA POLITIČKIH DUŽNOSTI

Članak 8.

Nositeljima političkih dužnosti zabranjeno je tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi predlaganja donošenja odluke na Općinskom vijeću ili za glasovanje o odluci na sjednici Općinskog vijeća ili sjednici radnog tijela Općinskog vijeća.

Članak 9.

Nositeljima političkih dužnosti zabranjeno je ostvariti ili dobiti pravo ako se krši načelo jednakosti pred zakonom.

Članak 10.

Nositeljima političkih dužnosti zabranjeno je utjecati na donošenje odluke radnog tijela Općinskog vijeća ili odluke Općinskog vijeća radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe.

IV. NESUDJELOVANJE U ODLUČIVANJU

Članak 11.

Nositelj političke dužnosti je obavezan izuzeti se od sudjelovanja u donošenju odluke koja utječe na njegov poslovni interes ili poslovni interes s njim povezane osobe.

V. TIJELA ZA PRAĆENJE PRIMJENE KODEKSA PONAŠANJA

Članak 12.

Primjenu Etičkog kodeksa prate Etički odbor i Vijeće časti.

Etički odbor čine predsjednik i dva člana, a Vijeće časti predsjednik i četiri člana.

Predsjednika i članove Etičkog odbora i Vijeća časti imenuje i razrješuje Općinsko vijeće. Mandat predsjednika i članova Etičkog odbora i Vijeća časti traje do isteka mandata članova Općinskog vijeća.

Članak 13.

Predsjednik i članovi Vijeća časti imenuje se iz reda osoba nedvojbenoga javnog ugleda u lokalnoj zajednici.

Predsjednik Etičkoga odbora ne može biti nositelj političke dužnosti, niti član političke stranke zastupljene u Općinskom vijeću.

Članovi Etičkoga odbora imenuju se iz reda vijećnika Općinskog vijeća, jedan član iz vlasti i jedan iz oporbe.

Članak 14.

Etički odbor pokreće postupak na vlastitu inicijativu, po prijavi člana Općinskog vijeća, člana radnog tijela Općinskog vijeća, radnog tijela Općinskog vijeća, Općinskog načelnika, službenika ili namještenika upravnog tijela Općine Barban ili po prijavi građana.

Pisana prijava sadrži ime i prezime prijavitelja, ime i prezime nositelja političke dužnosti koji se prijavljuje za povredu odredaba Etičkog kodeksa uz navođenje odredbe Etičkog kodeksa koja je povrijeđena. Etički odbor ne postupa po anonimnim prijavama.

Etički odbor može od podnositelja prijave zatražiti dopunu prijave odnosno dodatna pojašnjenja i očitovanja.

Članak 15.

Etički odbor obavještava nositelja političke dužnosti protiv kojeg je podnesena prijava i poziva ga da u roku od 15 dana od dana primitka obavijesti Etičkog odbora dostavi pisano očitovanje o iznesenim činjenicama i okolnostima u prijavi.

Ako nositelj političke dužnosti ne dostavi pisano očitovanje Etički odbor nastavlja s vođenjem postupka po prijavi.

Etički odbor donosi odluke na sjednici većinom glasova.

Članak 16.

Etički odbor u roku od 60 dana od zaprimanja prijave predlaže Općinskom vijeću donošenje odluke po zaprimljenoj prijavi.

Ako je prijava podnesena protiv člana Etičkog odbora, taj član ne sudjeluje u postupku po prijavi i u odlučivanju.

Članak 17.

Za povredu odredbi Etičkog kodeksa Općinsko vijeće može izreći opomenu, dati upozorenje ili preporuku nositelju političke dužnosti za otklanjanje uzroka postojanja sukoba interesa odnosno za usklađivanje načina djelovanja nositelja političke dužnosti s odredbama ovoga Kodeksa.

Protiv odluke Općinskog vijeća nositelj političke dužnosti može u roku od 8 dana od dana primitka odluke podnijeti prigovor Vijeću časti.

Članak 18.

Vijeće časti donosi odluku na sjednici većinom glasova svih članova u roku od 15 dana od dana podnesenog prigovora.

Vijeće časti može odbiti prigovor i potvrditi odluku Općinskog vijeća ili uvažiti prigovor i preinačiti ili poništiti odluku Općinskog vijeća.

Članak 19.

Predsjednik i članovi Etičkog odbora i Vijeća časti imaju pravo na naknadu za svoj rad, koja se određuje sukladno posebnom odlukom Općinskog vijeća.

Članak 20.

Odluke Etičkog odbora i Vijeća časti objavljuju se u „Službenim novinama Općine Barban“ i na mrežnoj stranici Općine Barban.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Općine Barban“.

KLASA:

URBROJ:

Barban, 27. lipnja 2022. godine

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE BARBAN
PREDSJEDNIK
Andi Kalčić

O B R A Z L O Ž E N J E

I. PRAVNI TEMELJI ZA DONOŠENJE AKTA

Pravni temelji za donošenje Akta sadržani su u članku 4. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 43/21) i članku 24. Statuta Općine Barban („Službene novine Općine Barban“ broj 22/13, 12/18, 60/21 i 4/22).

II. PRIKAZ STANJA I RAZLOZI ZA DONOŠENJE AKTA

Zakon o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 143/21 - dalje u tekstu: Zakon) stupio je na snagu 25. prosinca 2021. godine. Novina je da je Zakonom predviđena i pravna osnova za donošenje kodeksa ponašanja za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave.

Člankom 4. Zakona propisano je da su predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona donijeti kodeks ponašanja koji se odnosi na članove predstavničkih tijela i sadrži odredbe o sprječavanju sukoba interesa, načinu praćenja primjene kodeksa, kao i o tijelu koje odlučuje u drugom stupnju o odlukama predstavničkog tijela o povredama kodeksa koji su u njegovoj nadležnosti. Ako predstavničko tijelo ne donese kodeks ponašanja zapriječena je novčana kazna za jedinicu lokalne ili područne (regionalne) samouprave u visini od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Uzimajući u obzir da članovi predstavničkog tijela sudjeluju u raspravljanju i odluke donose u okviru kolektivnog tijela, a ne pojedinačno, čime ostvaruju znatno ograničeniji utjecaj na donošenje odluka, smatralo se bitnim iste ne obuhvatiti odredbama Zakona na isti način kao i članove izvršnih tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, ali ipak, predvidjeti određene odredbe u svrhu prevencije sukoba interesa na lokalnoj razini.

Kodeks sadrži temeljna načela djelovanja kojih je dužan pridržavati se svaki nositelj političkih dužnosti u Općini Barban a koja su kriterij za određivanje ispravnosti njegova ponašanja. Riječ je o pravnim i moralnim standardima ponašanja koji pomažu pri zauzimanju stavova u spornim slučajevima i odnosima u kojima postoji mogućnost sukoba interesa.

Stoga je cilj Kodeksa kako je i navedeno u članku 2. stavak 2. uspostava primjerene razine odgovornog ponašanja, korektnog odnosa i kulture dijaloga u obnašanju javne dužnosti, s naglaskom na savjesnost, časnost, poštenje, nepristranost, objektivnost i odgovornost u obavljanju dužnosti članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela Općinskog vijeća.

Također namjera ovoga Kodeksa je doprinositi izgradnji kulture integriteta i transparentnosti u svrhu jačanja antikorupcijskih kapaciteta i povjerenja javnosti u institucije na lokalnoj razini.

III. OBRAZLOŽENJE UZ PRIJEDLOG AKTA

Budući da novi Zakon i dalje sadrži odredbe o sukobu interesa kojima je obuhvaćena lokalna razina u smislu župana i gradonačelnika grada Zagreba te njihovih zamjenika kao i gradonačelnika, općinskih načelnika i njihovih zamjenika, radi jačanja normativnoga i institucionalnog okvira u području upravljanja sukobom interesa, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je obveza da same osmisle, donesu i nadziru kodeks ponašanja za članove svojih predstavničkih tijela.

Kako su kodeksom propisana i tijela nadležna za praćenje i primjenu kodeksa, lokalnoj samoupravi ostavljena je mogućnost da samostalno odredi granice i eventualne sankcije za slučaj detektiranja zabranjenog djelovanja nositelja političkih dužnosti što podrazumijeva ne samo odgovorno ponašanje već i uvažavanje razlika uz međusobni dijalog svih nositelja političkih dužnosti u Općini Barban.

Radi navedenoga članovi tijela koja će biti nadležna za praćenje i primjenu ovoga Kodeksa, posebno iz reda Vijeća časti moraju biti osobe od neupitnog javnog ugleda u lokalnoj zajednici bez mogućnosti bilo kakvog stranačkog utjecaja ili pripadnosti, te o njihovom imenovanju mora biti postignut konsenzus svih nositelja političkih dužnosti u Općini Barban na koje se odnosi ovaj Kodeks ponašanja.

S obzirom da Zakon o sprječavanju sukoba interesa kao propis višeg ranga propisuje određenu obvezu i u određenom roku za predstavničko tijelo, ispunjenje te obveze prati tijelo državne uprave nadležno za koordinaciju mjera za sprječavanje korupcije, te je i iz toga razloga neophodno donošenje ovoga akta u propisanom roku.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU AKTA

Sredstva potrebna za provođenje ovog Akta osigurana su u Proračunu Općine Barban.